

II. Γνώσεις και Γνώστης

Ο νέος άντρας πήγαινε να επισκεφθεί ένα φίλο του, χαρούμενος που θα τον ξανάβλεπε μετά από δύο μήνες που εκείνος είχε απουσιάσει για επαγγελματικούς λόγους. Περπατούσε στο δρόμο και σκεφτόταν πόσο παράξενη ήταν η φιλία τους, όχι μόνο τώρα, αλλά από την αρχή της γνωριμίας τους πριν δεκαπέντε χρόνια, όταν μπήκαν και οι δύο στο γυμνάσιο. Το παράξενο ήταν ότι, ενώ δεν είχαν τα συνηθισμένα κοινά ενδιαφέροντα που έχουν οι περισσότεροι φίλοι, εξακολουθούσαν να βρίσκουν ενδιαφέρον στις συζητήσεις τους, αν και αυτές τις περισσότερες φορές δεν κατέληγαν σε μεταξύ τους συμφωνία.

Οι σκέψεις αυτές έφεραν στον άντρα αναμνήσεις από τότε που ήταν έφηβοι ως σήμερα και αναρωτήθηκε τι ήταν εκείνο το οποίο τους έκανε να παραμένουν φίλοι, παρόλες τις διαφορές τους σε γνώμες, ιδέες και σε επιλογές τους για συγκεκριμένες πράξεις και τρόπο ζωής. Όταν ο ένας, για παράδειγμα, είχε αρχίσει να ασχολείται με τον αθλητισμό, ο άλλος δε συμμετείχε στην ασχολία του, γιατί την ίδια εκείνη περίοδο αυτό που ήθελε πολύ να κάνει ήταν να είναι μόνος και να διαβάζει διάφορα βιβλία. Μια εποχή που ο ένας μαγευόταν με την εκμάθηση του σκακιού, τον άλλον τον άφηνε τελείως αδιάφορο το συγκεκριμένο παιχνίδι. Αλλά και τώρα ακόμα, μετά από τόσα χρόνια, η ασυμφωνία τους συνεχιζόταν. Έτσι, αν τύχαινε να έχουν διακοπές τις ίδιες ημέρες, ποτέ δεν πήγαιναν κάπου μαζί, γιατί ο καθένας ήθελε να πάει σε διαφορετικό μέρος. Όσο για τις γνώμες τους περί κοινωνίας, ανθρωπότητας, πολιτικής κτλ., αυτές ήταν σαφώς αντίθετες μεταξύ τους.

Η απορία του άντρα μεγάλωνε με όσα έρχονταν στο νου του, γιατί του αποδείκνυαν ότι, πράγματι, αυτός και ο φίλος του ήταν πολύ διαφορετικοί. Στο τέλος, όμως, κάτι άλλο σκέφτηκε που τον έκανε να χαμογελάσει και να πει στον εαυτό του: «Μήπως το κοινό γνώρισμα και των δυο μας είναι ότι βρίσκουμε ευχαρίστηση στο να κουβεντιάζουμε για πράγματα για τα οποία έχουμε αντίθετες γνώμες; Μήπως αυτές οι αντιθέσεις κεντρίζουν τόσο το ενδιαφέρον μας, ώστε, παρόλο που εμπειρικά γνωρίζουμε ότι είναι απίθανο να συμφωνήσουμε, δε διακόπτουμε τη συζήτηση, δε μας νοιάζει αν η κατάληξη της είναι ξανά η διαφωνία;»

Με το χαμόγελο ακόμα στα χείλη έφτασε στο σπίτι του φίλου του και κτύπησε το κουδούνι. Εκείνος του άνοιξε την πόρτα και μόλις είδε την έκφρασή του, είπε: «Α, ωραία, χαρούμενο σε βλέπω. Έλα, κάτσε να μου πεις τα νέα σου». Ο άντρας απάντησε: «Δεν έχω τίποτα ιδιαίτερο να πω. Εσύ που έλειπες δύο μήνες να μου διηγηθείς πώς πέρασες και τι έγινε με τις δουλειές σου». Μόλις σταμάτησε να μιλά, σκέφτηκε με έκπληξη: «Μπα, δεν είναι δυνατό, πάλι με αντίρρηση ξεκίνησα τη συζήτηση. Ελπίζω να

μην το πρόσεξε και μόλις ειπωθήκαμε αρχίσουμε ξανά να διαφωνούμε». Ευτυχώς εκείνος, απορροφημένος στα δικά του, δεν έδωσε σημασία στην απάντηση του φίλου του. Έφερε κάτι να πιούνε και ύστερα άρχισε να λέει τι είχε κάνει στο ταξίδι του. Η συζήτηση κυλούσε ομαλά, καθώς όσα περιέγραφε για τις πόλεις που είχε επισκεφθεί και όσα έλεγε για τις επαφές του με συνεργάτες δεν έδιναν στο φίλο του αφορμή για αντιρρήσεις. Ήταν πληροφορίες που τον ευχαριστούσαν και απλά έκανε κάποιες ερωτήσεις, όποτε ήθελε κάτι ακόμα να μάθει.

Όταν ο οικοδεσπότης ολοκλήρωσε όσα είχε να πει, ρώτησε το φίλο του μήπως τον είχε κουράσει ή δεν του είχε δώσει την ευκαιρία να μιλήσει κι αυτός για κάτι που ήθελε. Εκείνος τον διαβεβαίωσε ότι η διήγησή του δεν ήταν καθόλου κουραστική και του πρότεινε να πουν τώρα κάτι απλό, ένα ανέκδοτο ή μια αστεία ιστορία, για να αλλάξει έτσι η ατμόσφαιρα. Τότε, ίσως να έλεγε κι αυτός τι τον απασχολούσε τον τελευταίο καιρό και στο οποίο δεν είχε ακόμα αναφερθεί, επειδή, μη μπορώντας ούτε ο ίδιος να το εξηγήσει, του ήταν δύσκολο και να το περιγράψει. Έτσι και έγινε. Οι δύο φίλοι χαλάρωσαν, αποφεύγοντας να συζητήσουν οτιδήποτε μπορούσε να τους προκαλέσει σκέψεις και προβληματισμούς, και για αρκετή ώρα περιορίστηκαν σε απλές, ευχάριστες κουβέντες. Όταν κατάλαβαν ότι ήταν έτοιμοι να πουν κάτι διαφορετικό, κοιτάχτηκαν στα μάτια και εκείνος που είχε αναφέρει ότι κάτι τον απασχολούσε άρχισε να μιλά.

«Αυτό που σου είπα ότι με απασχολεί εδώ και λίγο καιρό είναι κάτι παράξενο που μου συμβαίνει. Χωρίς συγκεκριμένο λόγο και σε ανύποπτο χρόνο μου γεννιέται μια απορία για ένα θέμα, για το οποίο δεν έχω κάποιες γνώσεις και το οποίο συνήθως συνδέεται με έναν κλάδο της επιστήμης. Θα σου δώσω δύοτρία παραδείγματα, για να καταλάβεις τι ακριβώς εννοώ. Εκεί που κάθομαι, περπατάω, ασχολούμαι με την εργασία μου, ξαφνικά θέλω να μάθω κάτι για την κίνηση των άστρων ή για μια πολύ ειδική λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου ή για το υπέδαφος και το βυθό της θάλασσας. Ξαφνιάζομαι, βέβαια, με την απροσδόκητη απορία μου και ορισμένες φορές δεν έχω διάθεση να ασχοληθώ μαζί της και αποφασίζω να την αγνοήσω. Ότι, όμως, κι αν κάνω εγώ, αυτό δεν επηρεάζει καθόλου εκείνο που κατόπιν ακολουθεί και που είναι το πιο παράξενο όλης αυτής της διαδικασίας. Ξαφνικά και πάλι, σε λίγες στιγμές ή σε λίγες ώρες ή και ημέρες ακόμα, έρχεται στο νου μου η απάντηση στο ερώτημά μου. Καθώς είμαι πολύ δύσπιστος σε τέτοιου είδους αποκαλύψεις, αμφιβάλλω, όπως καταλαβαίνεις, και για την απάντηση που παίρνω κάθε φορά. Αρχίζω τότε να ψάχνω σε σχετικά βιβλία και – ω του θαύματος! – βλέπω πάντα ότι η απάντηση είναι απόλυτα σωστή. Όπως είναι αυτονόητο, τα χάνω πλέον τελείως. Αναρωτιέμαι πώς είναι δυνατό να αποκτώ μια γνώση για κάτι, χωρίς να το μελετώ και χωρίς να ζητάω από άλλους σχετικές πληροφορίες. Αφού δεν είμαι ούτε αστρονόμος ούτε γιατρός ούτε γεωλόγος και αφού δεν έχω ασχοληθεί με διάφορους άλλους κλάδους της επιστήμης, για τους

οποίους, επίσης, μου αποκαλύπτονται ορισμένα στοιχεία, μου είναι αδύνατο να ερμηνεύσω αυτό το φαινόμενο. Ακόμα και όταν προσπαθώ να δεχτώ το συμβάν σαν ευχάριστο, εξακολουθώ να το βρίσκω ακατανόητο και παράλογο. Εσύ έχεις να μου δώσεις καμία εξήγηση;»

Ο άντρας σταμάτησε να μιλά και κοίταζε τον οικοδεσπότη με την ελπίδα ότι αυτός θα είχε κάτι να του πει που θα τον βοηθούσε να αρχίσει να κατανοεί όσα του συνέβαιναν, ακόμα και αν αυτό το κάτι δε θα τον ικανοποιούσε απόλυτα. Εκείνος, όμως, έμεινε για αρκετή ώρα σιωπηλός, γιατί ήξερε από προηγούμενες περιπτώσεις ότι ο φίλος του δε θα δεχόταν την ερμηνεία που ήθελε να του δώσει. Σκεφτόταν, λοιπόν, πώς θα έπρεπε να του μιλήσει, ώστε να μην απορρίψει την εξήγηση που θα του έδινε. Στο τέλος, όταν αποφάσισε να πει την άποψή του και ανάλογα με την αντίδραση του φίλου του να δει τι θα έκανε στη συνέχεια, άρχισε να του μιλά:

«Ο μόνος τρόπος που γνωρίζω για να απαντηθεί η απορία σου είναι να αναφερθώ στη φιλοσοφία και σε όσους έχουν ασχοληθεί με τη φύση του ανθρώπου, τις δυνάμεις και τις δυνατότητές του. Αυτοί, λοιπόν, λένε ότι η φύση μας είναι άπειρη, ότι εμπεριέχει όλες τις γνώσεις του σύμπαντος, οι οποίες αποκαλύπτονται στον άνθρωπο όταν – για λόγους που μου είναι άγνωστοι – πρέπει να του αποκαλυφθούν. Λένε, δηλαδή, ότι ο Εσωτερικός μας Εαυτός είναι Γνώστης των πάντων, και ότι είναι ο Δάσκαλος του εξωτερικού, περιορισμένου εαυτού, τον οποίο εκπαιδεύει συνεχώς να γνωρίσει τη φύση του, δίνοντάς του τα στοιχεία εκείνα των γνώσεων που κάθε φορά είναι έτοιμος να λάβει».

Ο άντρας απάντησε αμέσως και με τα λόγια του εκδήλωσε όλες τις αμφιβολίες και τη δυσπιστία του, όπως ο άλλος είχε προβλέψει ότι θα συμβεί. Συγκεκριμένα, είπε τα εξής: «Θέλεις, δηλαδή, να πεις ότι όλοι είμαστε γνώστες των πάντων. Και γιατί εγώ να πιστέψω αυτήν την άποψη και όχι την αντίθετή της, που λέει ότι ο άνθρωπος πρέπει καταρχήν να πάει στο σχολείο, στη συνέχεια, αν θέλει, σε μια ανώτερη σχολή και, τέλος, να εξετασθεί σε όσα έχει μάθει και, μόνο αν περάσει τις εξετάσεις, να γίνει παραδεκτό ότι πράγματι τα ξέρει, ότι κατέχει τις συγκεκριμένες αυτές γνώσεις; Αλλά, και αν ακόμα υποθέσουμε ότι ήμουν πρόθυμος να δεχτώ όσα εσύ μου είπες, μπορείς να μου εξηγήσεις για ποιο λόγο βρισκόμαστε ακόμα σε άγνοια για πάμπολλα ζητήματα, με αποτέλεσμα να κάνουμε αμέτρητα λάθη, να υποφέρουμε και να ταλαιπωρούμαστε; Καλές είναι οι φιλοσοφίες, αλλά δυστυχώς δεν αποδεικνύονται στην καθημερινή ζωή. Ή μήπως εσύ έχεις αποδείξεις που μπορείς να μου δώσεις;»

Η απάντηση του φίλου του ήταν επίσης άμεση: «Πριν απαντήσω στην ερώτησή σου, θέλω να σου πω ότι η άποψη στην οποία αναφέρθηκες φαινομενικά μόνο διαφέρει από την άποψη των σοφών, γιατί η καθεμιά από αυτές αναφέρεται σε κάτι διαφορετικό

από την άλλη. Οι σοφοί μιλάνε για τη γνώση του βαθύτερου, διευρυμένου Εαυτού μας, ενώ οι άλλοι στηρίζουν την άποψή τους μόνο σε ό,τι οι ίδιοι γνωρίζουν και πράττουν. Επειδή, όμως, αυτοί, όπως και όλοι οι άνθρωποι, έχουν μεν κάποιες γνώσεις, αλλά όχι τη γνώση της αληθινής μας Φύσης, εξακολουθούν να υπόκεινται ακόμα στην άγνοια και τα συνεπακόλουθά της. Σχετικά τώρα με την ερώτησή σου, θέλω κι εγώ να σε ρωτήσω κάτι. Δε θεωρείς απόδειξη της γνώσης που υπάρχει μέσα μας τις απαντήσεις που εσύ έχεις πάρει για θέματα που δεν έχεις μελετήσει ποτέ; Άλλη παρόμοια απόδειξη είναι ορισμένες ιδέες που ξαφνικά έχουν κάποιοι εφευρέτες και οι οποίες, αν εφαρμοστούν σωστά, μπορούν να φέρουν μια λύση σε ένα πρόβλημα της ανθρωπότητας. Αλλά γιατί να περιοριστούμε στην επιστήμη και να μη δούμε ότι το ίδιο γίνεται και με τη λογοτεχνία και όλες τις τέχνες; Από την ενυπάρχουσα γνώση αντλούν και οι δικοί τους εκφραστές τις εμπνεύσεις τους για την ποίηση, το τραγούδι, τη ζωγραφική. Αλλά και άλλοι άνθρωποι, που δεν έχουν κάποιο ταλέντο, συμβαίνει να γράψουν ξαφνικά λίγους στίχους ή να τραγουδήσουν κάτι. Αυτό γίνεται είτε επειδή ενώνονται οι ίδιοι με ένα πεδίο γνώσης είτε γιατί ένας ποιητής ή ένας μουσικός έχει κάνει κάτι παρόμοιο, όπως συνέβη και σε σένα με τις γνώσεις που σου αποκαλύφθηκαν για κάποια θέματα που άλλοι είχαν ήδη μελετήσει».

«Τώρα έκανες ακόμα πιο δύσκολα τα πράγματα», είπε ο φίλος του. «Με τα λόγια σου θέλεις να πεις ότι δεν υπάρχει τίποτα γύρω μας, στον κόσμο, στους άλλους ανθρώπους, που να μην υπάρχει και μέσα στον καθένα χωριστά. Και σε ρωτάω πάλι: αν πράγματι έτσι συμβαίνει, γιατί έχουμε τόση άγνοια και δεν εκφράζουμε την εσωτερική μας γνώση; Τι είναι εκείνο που μας εμποδίζει να το κάνουμε;»

«Είναι αυτό που μόλις τώρα είπες, είναι η ίδια η άγνοιά μας. Η άγνοια για τις γνώσεις που έχουμε, για τη Συνείδησή μας που πάντα μας καθοδηγεί σε ό,τι κάνουμε, δηλαδή για τον Ανώτερο Εαυτό μας, που ακόμα δε γνωρίζουμε, παρόλο που Εκείνος μας διδάσκει συνεχώς την αλήθεια για τη φύση μας. Όσο υπάρχει άγνοια, υπάρχει και φόβος, ο οποίος καταλήγει σε έλλειψη πίστης στον εαυτό μας και σε μη εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας, ώστε να θελήσουμε να τις εκφράσουμε και...»

«Στάσου, στάσου», τον διέκοψε ο άλλος. «Κάτι είπες τώρα που νομίζω ότι έφερε μια αλλαγή μέσα μου, κάτι που συνδέεται με την εμπιστοσύνη στη δύναμη του εαυτού μας. Κατάλαβα ότι η απουσία της είναι αυτή που με κάνει να μην πιστεύω τις γνώσεις που μου αποκαλύπτονται. Τις θεωρώ φαντασιώσεις, παρόλο που μου έχουν αποδειχτεί σωστές, επειδή δεν τολμώ να πιστέψω ότι εγώ, ένας απλός άνθρωπος με τόση άγνοια μπορεί να είμαι ταυτόχρονα και γνώστης των πάντων. Αχ, ας ήξερα με ποιον τρόπο διαλύονται η άγνοια και ο φόβος!»

«Θα σου πω τι έχω μάθει εγώ γι' αυτό το θέμα, πάντα, βέβαια, από τα λόγια των σοφών και των Δασκάλων και όχι από προσωπικές μου κατακτήσεις, που να με έχουν λυτρώσει από φόβους, άγνοια και αμφιβολίες», είπε ο φίλος του και ύστερα συνέχισε: «Οι Δάσκαλοι λένε ότι το μοναδικό πρόβλημα του ανθρώπου είναι ότι περιορίζεται στο ατομικό του εγώ, σε όσα γνωρίζει γι' αυτό και σε όσα έχει τη δυνατότητα να μάθει μέσω αυτού. Αποτέλεσμα αυτής της στάσης του είναι ότι εγκλωβίζεται σε ελάχιστα μέρη της Οντότητας, του Θείου Εαυτού που υπάρχει σε όλους και έτσι δεν αντιλαμβάνεται όσα τον διδάσκει η Συνείδησή του, ο εσωτερικός του Δάσκαλος. Επομένως, αυτό που καλούμαστε να κάνουμε είναι να πιστέψουμε στον Δάσκαλο μέσα μας, να εμπιστευτούμε τη Συνείδησή μας και να ακολουθήσουμε τις οδηγίες Της. Γιατί μόνο έτσι θα διευρυνθούμε απεγκλωβιζόμενοι από τις περιοριστικές όψεις του εγώ και θα μπορέσουμε να ενωθούμε με τον γνώστη-Εαυτό μας».

«Καλέ μου φίλε», είπε τότε ο άλλος άντρας, «είμαι πολύ ευχαριστημένος με τη σημερινή μας συζήτηση. Νομίζω πως είναι η πρώτη φορά που θα αποχαιρετιστούμε χωρίς να βρισκόμαστε σε διαφωνία. Ήρθαν, βέβαια, κάποιες στιγμές που δε συμφωνούσα μαζί σου, αλλά τώρα δεν έχω πια καμιά αντίρρηση σε όσα είπες. Λες ο γνώστης Εαυτός μου να μου είπε ότι φτάνουν οι αντιρρήσεις και εγώ να αποφάσισα να Τον υπακούσω, γιατί Τον δέχτηκα σαν Δάσκαλό μου;»

Με τα λόγια αυτά η συζήτηση ολοκληρώθηκε και οι δύο φίλοι σηκώθηκαν για να αποχαιρετιστούν, αφού προηγουμένως έκαναν την εξής συμφωνία: «Από τη μέρα αυτή θα συζητάμε όλες τις ιδέες και τις πράξεις μας και θα ανταλλάσσουμε γνώμες γι' αυτές, έτσι ώστε να βοηθά ο ένας τον άλλο στην κατανόηση και στην πραγμάτωση των οδηγιών που θα λαμβάνουμε από τον Εσωτερικό Εαυτό μας».